

Assaig. La historiadora Anna Sospedra ha publicat un estudi que recupera la memòria de les dones a les brigades internacionals

La infermera Aurora Fernández, assistint un nen, a la cova-hospital de Santa Llúcia. FOTO: CEDIDA

Anna Sospedra és l'autora d'aquesta investigació de memòria històrica. FOTO: CEDIDA

més de possibilitar nous treballs tant per part d'ella com d'altres investigadors. Aquests permetran conèixer més sobre els espanyols dintre les brigades internacionals, ja que «tenim coneixença dels soldats estrangers que van venir durant la Guerra Civil, però no tant sobre els qui van marxar a lluitar a altres països».

Sospedra, que afirma que va escollir aquest tema pel seu interès en la guerra i les dones en l'època del franquisme, al llibre també denuncia la persecució franquista que van patir moltes d'aquestes dones pel fet d'haver estat part de les brigades. «Les mestres, per exemple, van ser depurades i no podien exercir. Altres van ser detingudes i enviades a camps de concentració o a la presó. D'altra banda, com que a les brigades hi havia contactes entre joves, i algunes encara no tenien lligams familiars i sí llibertat per treballar fora de casa, van formar parelles amb brigadistes i no van tornar».

Investigació i recerca

Per fer aquest assaig, explica la historiadora que va fer la recerca de documentació en arxius específics. «Tot va començar perquè feia pràctiques a Barcelona, al Pavelló de la República, que està especialitzada en les Brigades Internacionals», detalla l'autora, tot apuntant que en mirar la base de dades del Sistema d'Informació Digital sobre les Brigades Internacionals (Sidbrint) es va fixar que només hi havia sis dones. «Em va cridar l'atenció, i vaig començar a investigar. Al final vaig descobrir-ne 339 que ja hem incorporat a aquesta mateixa base de dades i es pot consultar». Tota aquesta recerca la va realitzar a partir d'arxius en línia i la consulta de llistes de treballadors de les brigades.

L'estudi va ser reconegut el 2019 amb un premi del Memorial Democràtic que va facilitar la seva publicació.

Les grans oblidades de les brigades internacionals

NEREA SERRA ALSO
TORTOSA

Les dones i els seus descobriments, avenços o grans assoliments han estat constantment invisibilitzats. Entre altres, les seves innovacions tecnològiques, científiques i culturals han estat ignorades o fins i tot robades, fins al punt que moltes avui en dia encara són desconegudes. És el cas també del paper de la dona dintre les brigades internacionals, que van tenir un pes impor-

tant, però no es coneix. La historiadora tortosina Anna Sospedra, compartint aquesta preocupació, va fer d'aquest tema el seu treball de final de grau. Recentment, l'estudi, titulat Doblement oblidades, ha estat editat per la Universitat Rovira i Virgili dins la col·lecció Atena, centrada en assajos que aprofundeixen en la memòria col·lectiva mentre aposten per la igualtat.

«Les dones treballaven sobretot com a infermeres, però també fent tasques domèstiques

com cuina, neteja i bugaderia. Moltes s'ocupaven de les colònies infantils cuidant nens refugiats, com a mestres, auxiliars i docents. També feien treball d'oficina, duent a terme tasques de secretària, d'administració o traducció», explica Anna Sospedra, autora de l'assaig, tot afegint que també mostra que les dones «tenien un paper de suport moral als soldats, visitaven hospitals i feien recol·lectes, a més d'ocupar-se de la formació en auxiliar d'infermeria i de l'al-

fabetització». Sospedra destaca la importància del tema perquè «quan es parla de la guerra, mai es tracta la versió femenina» i que la idea del llibre és mostrar aquesta part que ha quedat invisibilitzada. «La publicació dona una altra visió sobre les brigades i la guerra amb perspectiva de gènere indicant de què treballaven les dones espanyoles que van col·laborar-hi», explica la investigadora sobre aquest estudi que en un futur podrà donar peu a oferir més coneixements, a